

SUNDSBARMREGULERINGENS SKADEVIRKNING FOR TURISTNÆRINGEN I MORGEDAL

Etter anmodning fra advokat Tor Lindheim har jeg foretatt befaringer i Morgedal 11. og 12. juli og 20. og 21. august 1966 for å vurdere skadevirkningene som Sundsbarmanleggets "takrennesystem" kan ventes å ville medføre for Morgedal som turiststed.

Turistnæringens betydning for Morgedal i dag.

Turistnæringen er relativt ny i Morgedal og kom ikke skikkelig i gang før i de første etterkrigsår, selv om Halvard Brekke hadde drevet Morgedal Turistheim siden 1935. I etterkrigsårene har Morgedal Turisthotell dominert bildet, men også Versto Turistheim er blitt en relativt stor bedrift. Andre rene turistbedrifter er Liberg Pensjonat, Nordheim Pensjonat og fru Ellen Håtveits virksomhet. Flere huseiere driver også romutleie, og utleie av hytter har tatt seg opp i den senere tid.

I uttalelse av 23. november 1965 har jeg forsøkt å gi en vurdering av fru Håtveits virksomhet og det økonomiske utbytte i denne forbindelse. For vurdering av Morgedals turistnæring ville det ha vært av interesse å få fremlagt regnskapene for Morgedal Turisthotell og Versto Turistheim. Det skulle imidlertid være opplysende nok å nevne noen få hovedpunkter av Morgedal Turisthotells driftsresultater.

Da hotellet ble ferdig i 1948 hadde det kostet ca. kr. 1,3 mill. kroner, eller ca kr. 16 000 pr. seng. Et hotell med samme inntektsmuligheter ville i dag komme på minst kr. 35 000 pr. seng, eller 2,7 mill.kroner.

Pantegjelden på hotellet er i dag på ca. kr. 400 000,-. Det er med andre ord nedbetalt kr. 900 000 på den opprinnelige anleggssum, og tar man "inflasjonsgevinsten" med har bare denne ene bedrift "tilført" stedet ca. 2,3 mill.kroner.

Hotellet har dessuten vært Morgedals største arbeidsplass, og har vært en betydelig skattekilde for stat og kommune.

Det kan også nevnes at en relativt beskjeden bedrift som Liberg Pensjonat også representerer en investering på noe over kr.100 000,- og at pantegjelden er u underkant av kr. 50 000.

Disse tall burde være tilstrekkelige til å vise turistnæringens meget store betydning for Morgedal.

Handelsmannen i Morgedal sentrum regner med at omsetningen til turistene overstiger den lokale omsetning, og det kan også være verdt å nevne at det også er turisttrafikken som har gjort det mulig for kunstneren Halvor Nordskog å omsette det meste av sine arbeider ved lokale utstilling.

Svein Brekke bygger for tiden en større kafeteria i Morgedal sentrum ved siden av Bjålandmuseet.

Morgedals turistattraksjoner.

Da Morgedal Turisthotell i sin tid fikk økonomisk støtte av Statens hotellfond, ble det lagt stor vekt på at Morgedal hadde oppnådd internasjonal anerkjennelse som "Skisportens vugge". Det er derfor grunn til å regne denne omstendighet som den viktigste turistattraksjon. Øvrebøstua og Norheim-bautaen står som bekræftelser på ski-tradisjonene, og det nye Bjålandsmuseet viser også Morgedals stolte skihistorie.

Fra naturens side merker Morgedal seg ikke spesielt ut, og man kan vel heller ikke si at stedet egner seg bedre til skisport enn et stort antall andre skibygder i Norge, Grenden har derfor ikke råd til å miste noen av sine attraksjoner hvis den skal kunne konkurrere om turistene.

På grunn av riksveien til Vestlandet vil det komme til å gå en stadig stigende trafikk gjennom Morgedal både sommer og vinter. Spørsmålet er bare om de reisende finner noe spesielt ved stedet som gjør at de stopper. Beliggenheten midt mellom Oslo og Odda gjør Morgedal til et naturlig overnattingssted for turister som bruker "riktig" turisttempo med dagsetapper på ca. 20 mil. Fra Bergen til Morgedal er det 35 mil, som er en noenlunde vanlig dagsetappe for bilister.

Hittil har en relativt stor andel av passende biler tatt en stopp i Morgedal. Særlig biler som kommer vestfra tar en stopp. Grunnen til dette kan være at man sydfra kommer temmelig brått inn i "sentrum" mens man vestfra får et godt utsyn over hele grenden før man kommer til sydenden av Morgedalstjønne.

Jeg vil her sitere min uttalelse av 22. juni 1965 til Nedre Telemark Sorenskriverembete, midt på side 3:

"..... Tjernet midt i grenden er det som gir Morgedal sitt hyggelige preg. Skulle dette gro igjen på grunn av manglende gjennomstrømming av rent vann, vil stedets turistmessige tiltrekning bli sterkt redusert.

Vann er en av de store attraksjoner i det norske landskap. Blinkende, tjern, fossende elver og sildrende bekker er av de ting utenlandske turister husker fra sine norgesopphold. De fleste mennesker føler seg tiltrukket av vannet, og når det er spørsmål om ferie og fritid foretrekker de fleste å tilbringe tiden i forbindelse med fiske, bruk av båt, eller ganske enkelt ved å nyte synet av slike naturherligheter."

Jeg må innrømme at jeg ble forbauset over den rolle fisket i tjern, elv og bekker synes å spille i Morgedal. Fiskevarv småfallen, men det var rikelig av den, og de fleste som prøvde fiskelykken fikk

fangst. De fiskere jeg hadde anledning til å snakke med var meget fornøyde med resultatet, og selv om det regnes et visst fradrag for lystfiskerens overdrivelsestrang, fikk jeg inntrykk av at fisket var en vesentlig attraksjon.

Det er imidlertid klart at det ikke er de "virkelige" sportsfiskere som holder til i Morgedal, men folk som har glede av å tusle rundt med fiskestang for å finne ro og avkobling. Den jevne turist av i dag har ikke anledning til å leie dyre fiskerettigheter for å dyrke sin hobby. Det er mannen fra de lavere inntektsklasser som kan ha større glede av å rusle langs en hverdagselv enn den rike fisker har av f.eks. sitt dyre laksefiske.

I et intervju med bladet Østlendingen 15. januar d.å. uttalte disponet Sandberg i Den norske hytteformidling: "..... Østerdalen står i folks bevissthet som et område med gode fiskemuligheter, og fiske- muligheter er faktisk det største trekkplaster for sommerutleie." Neppe noen annen kan med like stor erfaring uttale seg om gjennom- snittsturistens ferieønsker som disponet Sandberg.

Aftenpostens nye turist- og reisehåndbok "Norge Runut", som kom ut våren 1966 har følgende innledning til kapitlet om sportsfiske:

"Sportsfiske er blitt en folkebevegelse i Norge, og det er faktisk et spørsmål om det er fisk nok til alle som gir seg fiskelykken i vold. I hvert fall er det et faktum at mange av de klassiske strøkene, samt de fleste fiskekort-områder som ligger ved veier, er temmelig utfisket. Man må langt av gårde, til avsidesliggende strøk, for virkelig å oppleve fisket slik det kunne være i "gamle dager". Men for fiskere som tar til takke med småfallen fisk i "overbefolkede" vann, er det fremdeles gode chanser ved allfarvei, og sjøfisket byr fortsatt på store - og ofte meget sportslige - muligheter."

Noe tall på norske sportsfiskere foreligger ikke, men antallet synes stadig å stige.

Det internasjonale naturvernforbund har, med støtte fra UNESCO, gitt ut en publikasjon med tittelen LIQUID ASSETS, som direkte oversatt betyr Flytende verdier, men som også kan oversettes med Likvid kapital. I denne brosjyre oppgis antall sportsfiskere i Holland til 650 000, i Danmark 100 000 og i Finland 250 000. Det påstås også at ingen annen frifidsbeskjeftigelse har så mange utøvere.

Nevnte brosjyre forsøker å påvise æverdien av vann - ferskt vann, rent vann - og dets betydning for planter, dyr og mennesker. Tørr- legging av myrer og vann, eliminering av elver og fosser, hensynsløs utnyttning av grunnvannet, forurensning og forgiftning av vann og elver - ja, selve havet -. Alt dette som truer med å fjerne selve eksistensgrunnlaget for fisk, pattedyr, fugler og vannplanter av mange slag og å ødelegge mulighetene for rekreasjon ved bading, fiske, jakt og båtsport, og som til og med kan endre det lokale klima og gjøre drikkevannsforsyningen problematisk.

Hittil har Morgedal vært spart for nevneverdige inngrep i naturen, og har i alt vesentlig sine opprinnelige naturherligheter i behold.

Sundsbarreguleringsens skade på Morgedals turistattraksjoner.

Turistnæring kan sies å være salg av trivsel. Den moderne sivilisasjons tekniske trivselsform kan man finne i alle storbyer og distrikt er med stor befolkningstetthet. Denne trivselsform sprer seg også relativt raskt til stadig større områder. Vakker og urørt natur er derimot blitt en mangelvare med stadig stigende verdi. I tysk presse er det i sommer blitt hevdet at Norge er blitt Vest-Europas siste utpost for opprinnelig natur. Det er imidlertid ingen som med sikkerhet kan si hvilken økonomisk betydning dette kan få for Norge i fremtiden.

Denne verdistigning på natur-goder synes i størst utstrekning å få virkning for grender av Morgedals type. Turistnæringen konkurrerer sterkt med jordbruksavkastningen.

I Bergens Tidende for 19. mars d.å. er et intervju med Olav Tvinde, som siden 1956 har drevet campingplass ved Tvindefossen på Voss:

"Og det økonomiske resultat? Me har grunn til å vera nøgde, om ein samanliknar med mjølkproduksjonen så vert det faktisk meir att av ei campinghytte enn det ein har i fortенeste på ei ku. Og det er gjerne så at ei hytte er meir lettstelt også, krev mindre tid på eitt år enn ei mjølkeku gjer."

Redusering av vannføringen i Morgedalsåi vil være sterkt skadevirkende for turistnæringens fremtidige muligheter. Grenden vil miste mye av sin sjarm, fisket vil bli vesentlig redusert - iflg. fiskeriinspektør Harstad med 75 % som sportsfiskeverdi - og kanskje totalt som turistattraksjon.

Det har ikke vært mulig for meg å få brakt på det rene graden av tørrleggingen av elver og bekker, og om det kan regnes med en relativt normal vannføring i alle fall i turistsesongen om sommereh. Anlegget av terskler og dammer i elveleiene kan bøte noe på skadene, men neppe virke naturlige.

Det foreligger dessverre for få sikre holdepunkter til å antyde eksakte verdier for de skader som reguleringen vil påføre Morgedal som turistbygd.

Forhåpentligvis vil trafikken på de eksisterende bedrifter holde seg oppe på grunn av økning i turisttrafikken selv om en redusert del av den totale turiststrøm finner grunn til å velge Morgedal på grunn av reduserte attraksjoner. Om dette skulle lykkes vil det imidlertid ikke frita Sundsbarreguleringen for den skade som foranlediges.

Personlig kan jeg ikke forstå at Morgedalsåi og bekkene i Morgedal er av en slik størrelsesorden at det skulle være hensiktsmessig å ta dem med i reguleringeñ. Mitt inntrykk er derfor at Morgedal burde

ha sluppet de ulemper som grenden nå blir påført. Jeg går midlertid ut fra at kraftselskapet har beregnet den verdi vanntilskuddet fra Morgedal representerer. Noe fellesmål for kWh og natur finnes dessverre ikke, men jeg er sterkt i tvil om vinningen i dette tilfelle på noen måte oppveier skadene.

13. september 1966.

Jon Ødegård.

145
sive
side 5
-11- 14
-11- 17
Tjelle

Industridepartementet.

navest. S, 3

St. prp. nr. 96. (1961—62)

Tillatelse for Sundsbarm Kraftverk til å foreta regulering og overføring i Flatdalsvassdraget, Morgedalsvassdraget og Dalaåi (Oftevassdraget) i Telemark fylke.

Tilråding fra Industridepartementet av 6. april 1962, godkjendt ved kongelig resolusjon samme dag.

(Foredratt av statsråd Kjell Holler.)

Departementet tillater seg med dette å avgi tilråding om kongelig proposisjon til Stortinget om samtykke til at Sundsbarm Kraftverk blir meddelt tillatelse til å foreta følgende reguleringer og overføringer:

Regulering av Sundsbarmvatnet og Sandsetvatn i Flatdalsvassdraget.

Overføring av Bjåneelven, Rindebekken, Grovåi og Valeåi til Sundsbarmvatn.

Innføring av Finndalsåi med Tvitjernbekken i driftstunnelen til Sundsbarm Kraftverk.

Oppdemming av Lintjern—Liervatn til nivå med Nystølvatn og overføring av avløpet fra disse vatn samt av andre deler av Morgedalsvassdraget til Sundsbarmvatn.

Regulering av Ljosdalsvatn—Hovdevatn—Bergsvatn i Oftevassdraget (Øyfjellvassdraget) og overføring av avløpet fra disse vatn samt øvre deler av Dalaåi til Sundsbarmvatn.

Sundsbarmvatn har sitt naturlige avløp gjennom Mandalen til Flatdalsvassdraget. Dette vassdrags øverste del er Bjåneelven som kommer fra Sandsetvatn. Etter planen skal Bjåneelven overføres til Sundsbarmvatn ved en tunnel som på veien tar opp sidevassdragene Rindebekken, Grovåi og Valeåi. Sundsbarmvatn gis avløp gjennom driftstunnelen som går fra vannets sørende, gjennom et utjevningsbasseng, til kraftstasjonen ved Lakshøl i Seljord. Avløpstunnelen løper ut i Flatdalsvassdragets nederste del, Vallaråi, like ovenfor dennes utløp i Seljordvatn.

I driftstunnelen fra Sundsbarmvatnet tas

inn Finndalsåi og Tvitjønnbekken som begge er sidevassdrag til Kivleåi. Ved oppdemming av Sundsbarmvatn vil øverste del av Kivleåi komme med i reguleringsmagasinet.

Lintjern—Liervatn—Nystølvatn har sitt naturlige avløp til Morgedalstjern. Etter planen skal avløpet fra disse vatn føres fra østenden av Nystølvatn over til Sundsbarmvatn.

Ljosdalsvatn—Hovdevatn—Bergsvatn i Oftevassdraget har avløp til Dalaåi. Disse vann skal gjennom en 11,7 km lang tunnel overføres til Liervatn. Underveis tas inn de øvre deler av Dalaåi, nemlig Haukombekken og Kvernvatnbekken, og øvre deler av Morgedalsåi, avløpene fra Selvatn og Mjåvatn.

Kraftverket har også søkt om tillatelse til å rå over alt vannet i nedslagsfeltet til reguleringsformål i medhold av vassdragsreguleringslovens § 19, post 2.

Den foreliggende søknad er datert 27. mai 1960. Hovedstyret for Vassdrags- og elektrisitetsvesenet har i brev av 8. mars 1961 gitt følgende uttalelse:

«Departementet har med brev av 11. juni 1960 oversendt til uttalelse søknad datert 27. mai 1960 fra Sundsbarm Kraftverk om tillatelse til reguleringer og overføringer i Flatdalsvassdraget, Morgedalsvassdraget og Dalaåi (Oftevassdraget).

Når det gjelder sistnevnte vassdrag sendte Statskraftverkene allerede 15. februar 1960 inn søknad om overføring til Tokke Kraftanlegg, men etter at Vest-Telemark

Tillatelse for Sundsbarm Kraftverk til å foreta regulering og overføring i Flatdalsvassdraget, Morgedalvassdraget og Dalaåi (Oftevassdraget) i Telemark fylke.

dam, blir det ved kortvarig oversmømming berørt anslagsvis 500 mål, hvorav ca. 30 mål med dyrket mark fordelt på 5 gårder.»

Forslag til manøvreringsreglement medfulgte søknaden.

I tilknytning til enkelte paragrafer i vassdragsreguleringsloven har søkeren til slutt enkelte bemerkninger:

«Ad § 10.

Når vannkraften skal benyttes til kommuner og til kommuners kraftforsyning, kan tillatelsen gis på ubegrenset tid. Da dette er tilfelle her, og da man ikke kan finne at almene hensyn taler imot, tillater man seg å anmode om at reguleringstillatelsen gis på ubegrenset tid.

Ad § 11.

I henhold til denne paragrafs post 7 anmoder man om at avgiftene settes rimeligst mulig.

Ad § 12.

De i denne paragraf nevnte betingelser tillater en seg å anmode om må bli fastsatt lempeligst mulig.

Ad § 12 post 4.

Utbyggingsarbeidene vil foregå temmelig spredt. Kun kraftstasjonen blir liggende nede i den sentrale bygd. Noen stor konsentrert ansamling av arbeidere vil således bli unngått.

Ad § 12 post 5.

Noen stor varig bebyggelse vil det ikke være behov for, da kraftstasjonens drift i fremtiden kun trenger ca. 8—10 mann. Nødvendige tomter til boliger går en ut fra en kan få tillatelse til å ekspropriere hvis erhvervelse av disse ikke lar seg gjennomføre på annen måte.

Ad § 12 post 8.

Reguleringen vil kun medføre at et areal på ca. 3000 mål vesentlig høyfjell og høytliggende skog blir neddemmet. Altså bare en brøkdel av en prosent av hele herredenes areal.

Den skade som påføres skog og jordbruksinteressene i herredene ved reguleringene vil i vesentlig grad forminskes ved de forbedringer reguleringen bringer jordbruket i de nedre deler av bygdene ved å redusere flommene.

Ad § 12 post 9.

De fleste av de innkjøpte fall er i det vesentligste betalt etter takster ved overskjønn av 1925. Noen få fall er senere innkjøpt etter kr. 25,— pr. hk.»

Søknaden er kunngjort på vanlig måte, bl. a. i Norsk lysingsblad 16. og 18. juni 1960, og har vært forelagt distriktet med følgende resultat:

Eilif Aasheim, Seljord, protesterer i brev av 29. juni 1960 mot dam ved Sanden.

Aasm. Sandaaker, Morgedal, opplyser 14. juli 1960 at han eier omtrent halvparten av det 193 m høye fallet mellom Lintjern og Morgedalstjern. Han utnytter elva til vanning, sagbruk og lysverk, og protesterer mot at vannet skal føres bort fra elva.

Halvor L. Berge, Morgedal, hevder i brev datert 16. juli 1960 at han som eier av gården Haugan blir sterkt berørt av oppdemmingen ved Liervatn og av overføringen. Han fortsetter:

«Eg krev sjølsagt full erstatning for tap av fallrettar. Vasskrafti har til alle tider vore nytta her på garden.

Or elvi som renn frå Lintjønn tek vi og matvatn og vatn til vatning, dette vatnet må ikkje takast.

Samstundes protesterar eg på demming av Lintjønn—Liervatn 5 m. Dette vil setja skog og skuggrunn under vatn og øydeleggja denne.

Eg finn det naturleg at om Dykk reiser med Lintjønn—Liervatn, vert dette med tappetunnell over til Sundsbarm, og då skulle det ikkje vera nausynt å demme desse vatni i det heileteke.

Når det gjeld erstatning for fallrettar gjer eg merksam på at det eg her skriv er heilt uforbintelege opplysningar og eg gjer undatak om å stille kva krav det må vera på eit eventuelt ekspropriasjonsskjønn.»

Aasmund Haatveit, Brunkeberg, gjør 17. august 1960 krav på erstatning dersom Morgedalvassdraget overføres til Sundsbarm.

Overrettssakfører John Hals, Kviteseid, har i brev av 1. august 1960 på vegne av kunstmaler Berger påpekt de skader som vil bli påført Bergers hyttekompleks ved Sundsbarmvatnet, og forbeholder seg at erstatningsspørsmålet skal være endelig oppgjort før det foretas noe anleggsarbeid på eller i nærheten av hans tomt.

Landbruksdepartementet, som har forelagt saken for fiskerikonsulenten for det Østenfjeldske, viser i brev av 26. september 1960 til hans uttalelse av 9. s. m. og foreslår i samsvar dermed inntatt følgende bestemmelser vedrørende fisket:

Tillatelse for Sundsbarm Kraftverk til å foreta regulering og overføring i Flatdalsvassdraget, Morgedalsvassdraget og Dalaåi (Oftevassdraget) i Telemark fylke.

«Til fremme av fisket i vannområdet som berøres av disse reguleringer og overføringer, plikter konsesjonæren årlig å sette ut yngel og/eller settefisk etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Konsesjonæren plikter å rydde de nedtemte arealer for trær og større busker, og etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement også å foreta finrydding på nærmere bestemte områder av hensyn til garnfiske og lignende.

Om departementet finner det nødvendig å foreta fiskeribiologiske undersøkelser i de vannområder som berøres av disse reguleringer og overføringer, plikter konsesjonæren å bære utgiftene til disse undersøkelser.»

Nedre Vest-Telemark Bruks-eierforening, som har behandlet søknaden på møte 12. september 1960, uttaler 7. oktober s. å.:

«Overføringen berører våre medlemmer i Eidselven og Skienselven.

Brukene i Eidselven omfatter Vrangfoss Kraftverk, Aall — Ulefos Brug, S. D. Cappelen — Ulefos Jernværk og i Skienselven Skotfos Bruk.

Det vil bli brukene i Eidselven som vil bli særlig skadelidende hvis nedslagsfeltene til Morgedalsåi og Daleåi, som nå avgir sitt vann til Kviteseidvann, skulle bli overført til Sundsbarm kraftverk.

Vi har merket oss at S.K. har anslått det midlere avløp fra disse nedslagsfelter 30 liter sek/km² (side 5). Etter vår mening er avløpet for lavt anslått.

Videre har vi merket oss at S.K. i sin konsesjonssøknad overhodet ikke har berørt de skadevirkninger overføringen vil medføre for vannkraftproduksjonen ved brukene i Eidselven.

Vi kan her anføre at disse bruk til den tid Tokkereguleringen blir virksom, vil ha bygget ut sine vannrettigheter til en meget høy utnyttelsesgrad. Vi nevner således Vrangfoss Kraftverk med 170 sm³ for 23 meter fallhøyde og Ulefosbrukene med 186 sm³ og 10,7 meter fallhøyde.

Hertil kommer at Holla kommune, som dog ikke er medlem av vår forening, akter å bygge ut Eidsfoss for 170 sm³ med 10 meter fallhøyde.

Vi må også ta forbehold om at skadevirkningene for vårt medlem Skotfos Bruk kan bli større ved denne overføring enn om vannet utnyttet ved en annen regulerings-tillatelse.

Det må være på det rene at overføringen vil påføre særlig våre medlemmer i Eidselven et ikke ubetydelig produksjonstap i forhold til den vannføring og produksjon som er lagt til grunn for maskininstallasjoner og en rentabel investering.

Vi vil så sterkt vi kan fremholde at vi

vil finne det meget urimelig om det blir gitt tillatelse til overføring av disse nedslagsfelter til et annet vassdrag så lenge vannet lag seg utnytte i det vassdrag som ifølge naturens orden sogner til nedslagsfeltene.

Vi vil fremholde at selv en erstatning i form av elektrisk energi for tap av vann for oss ikke betyr noen tilfredsstillende løsning, idet en slik erstatning mer eller mindre må gjøres til gjenstand for skjønn og teoretiske spekulasjoner.

All erfaring viser ennvidere at elektrisk energi fremstilt i industriens egne kraftverk beliggende på produksjonsstedet har større verdi enn energi tilført over sårbare overføringsanlegg.

Nedre Vest-Telemark Brukseierforening vil derfor uttale:

En overføring av vann fra Morgedalsåi og Daleåi vil medføre slike skadevirkninger for våre medlemmer at vi vil finne det helt urimelig om tillatelse blir gitt.

Vi ser oss derfor nødsaget til å protestere på det kraftigste mot at S.K.s konsesjonssøknad innvilges.»

Overrettssakfører Hallvard Roholdt, Kviteseid, har i et lengre innlegg datert 5. januar 1961 påpekt at reguleringene i stor utstrekning vil vanskeliggjøre skogsdriften, og krever at søkeren anlegger veier for å avhjelpe ulempene. Han hevder at det er av stor betydning for skogeierne ved Øyfjellvassdraget og Morgedalsåi hvor disse veiene blir lagt, og framholder videre:

«Dei hev krav på full skadebot + 25 %, og dei vil i mange høve vera interessert i at desse 25 % vert investert i vegbygget slik at vegen vert meire teneleg for deira skogsdrift i det heile. Dei ser det difor slik at det var rimeleg at Telemark fylkesskogkontor eventuelt saman med Telemark vegkontor fekk i oppdrag å granske tilhøvi og koma med framlegg om turvande tiltak med kostnadsoverslag for å få tømmeret fram til bilveg, men at det samstundes skulde takast med andre vegalternativ som var meire teneleg for skogseigarane og som det kunde svare seg for dei å taka meir-kostnaden med mot å få tilkjend skadeboti etter det billegare alternativ med tillegg av 25 %. Ein vilde ved dette få den samfundsmessig sett mest tenelege ordning. Kostnaden for eksproprianten vart den same som vanleg erstatningsoppgjjer og grunn-eigarane fekk berre det dei hadde krav på. Eg torer difor håpe at det vert teke inn som konsesjonsvilkår at grunneigarane hev rett til slik ordning. Slike vassdragsoverføringar medfører so store inngrep for bygdefolket at det er ikkje meire enn rett at det og vert teke litt umsyn til deira interesser.

Både Dalaåi og Morgedalsåi er og hev

Tømmertransporten.

Søkeren har foreslått at han overtar tømmertransporten i de tørrlagte vassdrag mot godtgjørelse etter fløtningspriser fastsatt ved skjønn. Etter komitéens mening bør det fastslås at dette også gjelder tømmeret i selve Sundsbarm og i Øyfjellsvassdraget ovenfor Oftevatn. Tømmeret må overtas på de veltel-plasser som har vært brukt før eller på andre plasser som er like tjenlige for skogeierne.

Spørsmålet om landingsplasser med båtdrag i Sundsbarm og eventuelt andre regulerte vatn, forutsettes tatt opp av tiltaksskjønnet. Det samme gjelder finrydding av garnplasser.

Komitéen er kjent med at Tokke Kraftverk vil søke om konsesjon for overføring av vatn fra Ofteåi nedenfor Hovdevatn og fra Lårdalselvi. Dette vil i noen utstrekning influere på forholdene ved Sundbarmsreguleringen, og det vil kunne bli tale om tiltak som må gjennomføres av de to konsesjonærer i fellesskap.

Arlige avgifter.

Seljord kommune har som sin egen del av avgiftene krevet kr. 3 pr. nat.-hk. Lårdal og Rauland har krevet lovens maksimums-satser.

Konsesjonsavgiftene.

Departementet foreslår at kommuneavgiften

settes til kr. 3,50 pr. nat.-hk, og avgiften til staten til kr. 1.

Komitéen slutter seg til dette og foreslår at det i tillegg til dette innbetales kr. 0,50 årlig pr. innvunnet nat.-hk til et næringsfond hvorav Kviteseid kommune skal disponere halvparten. Vedkommende departement fastsetter regler for fondet.

Komitéen viser ellers til proposisjonen og innstillingen og råar Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Stortinget samtykker i at det blir gitt Sundsbarm Kraftverk tillatelse til å foreta regulering og overføring i Flatdalsvassdraget, Morgedalsvassdraget og Dalaåi (Oftevassdraget) i Telemark fylke, i samsvar med Industridepartementets tilråding av 6. april 1962 og med de endringer som følger av nærværende innstilling.

Oslo, i skog-, vassdrags- og industrikomitéen, den 11. juni 1963.

Olaf Watnebryn,
formann.

Jon Leirfall,
ordfører.

Torstein Kvamme,
sekretær.

Innst. S. nr. 276.

(1962—63)

Innstilling fra skog-, vassdrags- og industrikomitéen om statsgaranti for lån til Kongsberg Våpenfabrikk og øking av de militære bedrifters driftskreditter i statskassen.

(St. prp. nr. 139.)

Til Stortinget.

Departementet legger i proposisjonen frem forslag om at staten garanterer for et lån på ytterligere 10 mill. kroner til investeringsformål ved Kongsberg Våpenfabrikk, og at det gis tillatelse til øking av driftskreditten for Kongsberg Våpenfabrikk fra 22 mill. kroner til 40 mill. kroner, for Raufoss Ammunisjonsfabrikk fra 35 mill. kroner til 45 mill. kroner og for Marinens Hovedverft fra 32 mill. kroner til 42 mill. kroner.

I. Kongsberg Våpenfabrikk.

I proposisjonen er det gitt en oversikt som viser at det i medhold av vedtak i Stortinget til utbygging og modernisering av bedriften

er stilt til disposisjon i alt 50,12 mill. kroner fra 1953 og til i dag. 17,72 mill. kroner er gitt i form av bevilgninger over statsbudsjettet, mens resten, 32,4 mill. kroner er skaffet til veie ved opptak av statsgaranterte lån.

Stortinget er også tidligere gitt melding om at bedriften hadde planer om ytterligere utvidelser i årene framover til 1965, og at det sannsynlige investeringsbeløp ville ligge på anslagsvis 3—4 mill. kroner årlig.

Det viser seg imidlertid at utviklingen har gått raskere enn den gang forutså, slik at en er klar til å starte opp to store prosjekter i tillegg til de en regnet med i 1963.

De to prosjektene det dreier seg om, er pro-

Advokat Edmund Frømyr

Garverivn. 12

3850 Kviteseid

Sandnes bil merketag

Kviteseid 14/1-91

Dykkar ref:

Vår ref : 06 AG/bw

Arkiv : 541

Dato : 09.01.90

ADKOMSTVEG TIL LINDTJØNN, MORGEDAL VASSVERK

Visar til brev dagsett 10.12.90 og kopi av brev frå Sundsbarn Kraftverk av 15.10.90.

I samband med dei store driftsproblem som oppstod på Morgedal vassverk våren 90, har Kviteseid kommune dagleg trafikera vegen til Lindtjønn.

Kviteseid kommune har ikkje bruksrett til vegen, men vi utfører drift og vedlikehald av vassverket for Sundsbarn kraftverk. Dette er etter avtale med kraftverket då dei ikkje har kvalifisera driftspersonell til kloring og drift av vassverket.

Vegvedlikehald og brøyting av vegen blir kosta av Sundsbarn, som avtalt med Kviteseid kommune.

12B Kviteseid kommune vil så snart vinteren er over vera med på ei synfaring av vegen.

Ut frå sakshansamars vurdering, er det Sundsbarn kraftverk som har ansvarsrett for vedlikehald av sin bruksrett av vegen til Lindtjønn.

Med helsing

Asbjørn Gåsdaalen
Driftsingeniør

Kopi: Sundsbarn Kraftverk
3840 Seljord

ØVRE TELEMARK
JORDSKIFTERETT

Til partane, jf. partsliste

Saksnummer
0820-2013-0044

Vår referanse
30/2014

Vår dato
06.01.2014

Sak 0820-2013-0044 Lintjønnvegen

Det vert vist til forkynning om krav om sak for jordskifteretten, datert 15.11.2013. I forkynningsbrevet vert det og kalla inn til rettsmøte i saka 25.02.2014. Ved ein feil er dagsorden for rettsmøtet ikkje blitt med i innkallinga. I rettsmøtet skal følgjande handsamast:

1. fremming av kravet
2. bruksordning av veglag

Med helsing
Øvre Telemark jordskifterett

Gunnar Bjerke Osen
Jordskiftedommer

Tlf. direkte innvalg: 21553314

E-post: gunnar.bjerke.osen@domstol.no

AGDER
JORDSKIFTEOVERRETT

Lars Berge Haugann
Håtveitvegen 79
3848 Morgedal

Saksnummer
2300-2015-0002

Vår referanse
Jnr. 2015-461

Vår dato
14.12.2015

Sak 2300-2015-0002 Lintjønnevegen

Jeg viser til ditt brev datert 4. desember i år.

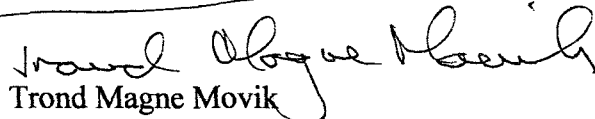
I brevet nevner du, som i et tidligere brev, at du forventer at jordskiftesaken blir annullert. Måten du kan få endret jordskiftesaken på, er ved den anken du har levert. Om du likevel ikke ønsker anken behandlet, står du fritt til å trekke den.

Vi er usikre på hva du mener med "kopi av ankegrunnlaget", men legger ved en kopi av de dokumentene som betyr noe for innholdet i saken.

Saksforberedelsen varer fram til to uker før rettsmøtet. Men om du har mer informasjon om de tre eiendommene du nevner, bør du sende det så snart som mulig.

De øvrige partene får kopi av dette brevet uten vedlegg, men vedlagt ditt brev datert 4. desember 2015.

Med hilsen

Trond Magne Movik
jordskifteoverdommer

Tlf. direkte innvalg: 21 55 32 82

E-post: trond.magne.movik@domstol.no

Vedlegg:

Kopi av anke fra Lars Berge Haugann ved advokat Jarand Felland datert 27. februar 2015

Kopi av brev fra Sundsbarm kraftverk med vedlegg datert 24. mars 2015

Kopi av brev fra Per Øyvind Berstad datert 22. april 2015

Postadresse
Postboks 2845
3702 SKIEN

Besøksadresse
Fylkesbakken 10
3715 SKIEN

Telefon 21 55 32 80
joagpost@domstol.no
www.jordskifte.no

Bank 7694.05.14823
Org.nr. 973 859 714